

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 16C/539/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113224479
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hanzlíková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2014:2113224479.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v právnej veci navrhovateľky: M. zastúpená JUDr. Ivanom Rendekom, advokátom, so sídlom Šafárikova 1522, 924 01 Galanta, proti odporcom: I. S., všetci zastúpení Mgr. Martinou Masárovou, advokátkou, so sídlom Záhradná 2/B, 921 01 Piešťany, o určení, že nehnuteľnosť patrí do BSM navrhovateľky a odporcu v I. rade, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporcom trovy konania 2.766,77 eur k rukám zástupcu odporcov do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala určenia, že nehnuteľnosť a to nadstavba rodinného domu so súp.č. XXXX zapísaným na LV č. XXXX, vedeným Správou katastra Y. postaveným na parcele reg. „C“, vedenej ako zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXXX vo výmere XXX mX, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva navrhovateľky a odporcu v I. rade. Návrh odôvodnila tým, že s odporcom v X. Rade boli manželia, ich manželstvo bolo rozvedené a prebieha konanie XXC X/XXXX o vyporiadanie ich BSM. Do masy BSM zahrnula i nadstavbu nad rodinným domom č. s. XXXX na parc. Č. XXXX, ktorú postavila navrhovateľka s odporcom X so súhlasom odporcov X a X počas trvania manželstva. V konaní XXC X/XX súd konštatoval, že skutočnosť ohľadne vlastníctva predmetnej nadstavby nemôže byť riešená v danom konaní, táto skutočnosť je stále spornou aj vzhľadom k tomu, že vlastníckmi rodinného domu, na ktorom je nadstavba postavená, sú osoby odlišné od účastníkov v predmetnom konaní.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľka v konaní uviedla, že návrh odôvodňuje tým, že nadstavbu realizovali za trvania manželstva z prostriedkov BSM, kolaudačné rozhodnutie aj stavebné povolenie boli vydané na ich meno, za týmto účelom čerpali úver. Od počiatku mala nadstavba patriť do BSM, bola tak realizovaná aj užívaná. Má za to, že táto otázka mala byť ako predmet BSM riešená v konaní 12C/1/2012, sudkyňa mala ale iný názor, ale uznáva, že účastníci konania sú rôzni, odporcovia 2 a 3 sú vlastníckmi spodnej časti nehnuteľnosti. Kataster by nadstavbu i zapísal so súhlasom všetkých zúčastnených, ale nestalo sa tak v dôsledku rozporov a rozvodu navrhovateľky s odporcom 1. Naliehavý právny záujem je v potrebe zahrnúť nadstavbu do BSM.

Odporcovia žiadali návrh zamietnuť. Namietali existenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe a s návrhom ako takým nesúhlasili. Podľa ich názoru nevznikla samostatná nová vec, jednalo sa iba o zmenu existujúcej stavby nadstavbou, ktorá sa stala súčasťou pôvodnej veci, tak bolo vydané aj stavebné povolenie. Pokiaľ aj stavebníkmi boli navrhovateľka a odporca 1, toto umožňuje i stavebný zákon, nakoľko od samého počiatku bolo zrejmé, že samostatnú bytovú jednotku v nadstavbe budú užívať ako nájomcovia. S prihliadnutím na uvedené sa nadstavba ako súčasť existujúceho rodinného domu stala vlastníctvom odporcov 2 a 3. Uvedené potvrdzuje aj rozsudok NS SR 2Cdo/22/05. Z tohto vyplýva, že nemožno nadobudnúť vlastníctvo spracovaním len súčasti cudzej stavby. To, že nedošlo k zmene charakteru rodinného na dom s dvomi samostatnými bytmi, potvrdzuje aj skutočnosť, že bytová jednotka na prízemí nie je samostatne odčlenená a prístup na poschodie je cez túto pôvodne existujúcu bytovú jednotku. Ani v čase stavebného konania, kolaudačného rozhodnutia ani potom neboli určené poloha a popis dvoch samostatných bytov, ani spoločných častí a zariadení domu a pozemku. Neboli tak splnené zákonné náležitosti na to, aby mohol byť zmenený charakter rodinného domu. To potvrdilo konanie správy katastra, ktorý takéto určenie požadoval. To, že nemali existovať dva samostatné byty potvrdzuje i fakt, že účastníci užívali rodinný dom 11 rokov bez toho, aby oddelili dva samostatné byty. Odporkyňa 2 uviedla, že keď v roku 2011 navrhovateľka odišla zo spoločného bývania, nechala manžela a dve maloleté deti, o ktoré sa odporca 1 stará.

Predmetom konania je určovacia žaloba.

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Tento záujem bude spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté. Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov /vzťahov/, ktoré sú ohrozené neistotou, a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia právnych povinností iným subjektom. Akonáhle bolo právo porušené, nemá preventívna ochrana postavenia žalobcu žiadny zmysel, nakoľko jej prostredníctvom už v zásade nie je možné spory, ktoré by mohli v budúcnosti vzniknúť alebo ktorých vznik bezprostredne hrozí, odvrátiť. Platí, že ak niekto o sebe tvrdí, že je vlastníkom veci, vrátane nehnuteľnej, nemôže uplatňovať svoje právo žalobou na určenie, ale iba žalobou na plnenie, ktorou je vlastnícka žaloba. Z hľadiska ochrany vlastníckeho práva nemôže byť v inej situácii vlastník, ktorý je zapísaný v katastri nehnuteľností a vlastník, ktorý zapísaný nie je.

Naliehavosť právneho záujmu sa teda neodvíja od potreby zisťovania vlastníctva, ale zo skutočnosti, že predpisy o katastri nehnuteľností neumožňujú katastru zapísať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na základe výroku, ktorým sa meritórne rieši vlastníctvo k nehnuteľnosti zapisovanej do KN. Aj keď je možné previesť zmenu v zápisoch vlastníckych práv k nehnuteľnostiam na základe rozhodnutia o určovacej žalobe, nemôže bez ďalšieho len z tohto faktu naliehavý právny záujem dovodiť. To platí práve tam, kde určovacou žalobou je uvádzaný do neistoty súčasný vlastník veci. Určovacie žaloba teda nie je len nástrojom prevencie, ale aj nástrojom, ktorým majú byť nahradené právne prostriedky ochrany vo svojej dobe nevyužitú. V skutočnosti teda nesmerujú k nastoleniu právnej istoty žalobcu, ale k narušeniu na strane terajšieho vlastníka veci.

Z LV č. XXXX SK Y. vyplýva, že spoluvlastníkmi nehnuteľnosti - parc. Č. XXXX - zast. Plochy a nádvoria vo výmere XXX mX, parc. Č. XXXX/X - zast. plochy a nádvoria vo výmere XX mX, parc. Č. XXXX/X - záhrady vo výmere XXX mX, k. ú. Y., sú RNO., v podiele X/X.

Okresný úrad v Trnave vydal dňa 20. 8. 1997 Stavebné povolenie pod č. A.i, ktorým navrhovateľka a odporcov 1 povolil zmenu stavby RD - rekonštrukciou a nadstavbou bytovej jednotky v podkroví. Kolaudačné rozhodnutie bolo vydané dňa 15. 8. 2000 pod č. G XXXX/XXXXX/ŽP-SP/Si ako pre

samostatnú bytovú jednotku situovanú v podkroví jestvujúceho rodinného domu prístupná samostatným schodiskom.

Nadstavba nebola zapísaná na liste vlastníctva ako samostatná stavba a predmet vlastníctva. Správa katastra Y. podaním zo dňa 25. 5. 2011 adresovanom navrhovateľke oznámilo, že nie je možný zápis nadstavby do katastra nehnuteľností z dôvodu, že vlastnícke právo k nadstavbe a k pôvodnej stavbe rodinného domu je rovnaké. K vykonaniu záznamu je potrebné predložiť dohodu o založení spoluvlastníckych podielov, ktorá musí byť uzatvorená medzi vlastníkmi pôvodnej stavby a vlastníkmi nadstavby rodinného domu. S tým, že rodinný dom je potrebné rozpísať ako stavbu s dvoma bytmi, ktoré musia byť označené číslom, výmerou, číslom podlažia, vchodom a k bytom pripadajúcim podielom na spoločných častiach a zariadeniach rodinného domu.

Súd v tomto konaní pri absencii naliehavého právneho záujmu nemá dôvod skúmať, či nadstavbu rodinného domu možno považovať za stavbu, novú stavbu, prestavbu, vytvorenie novej veci. Súd len pre úplnosť poukazuje na Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/1350/2005, podľa ktorého prístavby a iné stavebné zmeny zásadne nemenia nič na vlastníctve nehnuteľnej veci, pričom za stavebnú zmenu sa považuje i prístavba, ktorá spravidla má za následok i zmenu technických parametrov alebo aj funkcie a účelu stavby. K vykonaniu prestavby sú potrebné práce investičného charakteru; tieto investície samy však neovplyvňujú vlastníctvo stavby. Preto ak nebolo dohodnuté nič iné, do vlastníctva toho, komu patrila stavba pôvodná pripadne aj prístavba vykonaná na základe stavebných úprav, pričom nie je rozhodné, kto bol stavebníkom, na čie meno znelo stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie, ani to z akých prostriedkov boli stavebné úpravy financované. V tomto prípade sa nejedná o samostatnú vec, pretože prístavbu nemožno od pôvodnej stavby fyzicky oddeliť a pôvodná stavba je súčasťou celku. Jedná sa zrejme len o rozšírenie stavby, teda o súčasť veci hlavnej, ktorá s ňou po právnej stránke zdieľa všetko, čo sa jej týka. Nadzemná stavba zaniká a prestáva byť vecou v zmysle práva vtedy, keď už nie je zřejmé dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia. U stavieb obytných a stavieb občianskych táto zásada platí bezvýnimčne. I v zmysle Rozsudku NS SR 2Cdo 22/2005 Nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním cudzej nehnuteľnej veci /stavby/ je možné iba v prípadoch, kedy sa rekonštrukciou stavby vykonajú také zmeny jej základných stavebných prvkov, ktoré stavbu charakterizujú, že touto činnosťou sa zhotoví nová hnuťelná vec /stavba/. V danom prípade došlo mohlo dôjsť k zhodnoteniu stavby odporcov 2, 3.

Z obsahu spisu tunajšieho súdu 12C 1/2012 /ktoré konanie bolo prerušené do právoplatného skončenia tohto konania/ vyplýva, že navrhovateľka v tomto konaní o vyporiadanie BSM účastníkov zahrnula spornú nadstavbu z dôvodov zhodných ako v tomto konaní. V tomto spise sú obsiahnuté všetky doklady, týkajúce sa nadstavby /a ktoré medzi účastníkmi neboli sporné/ - úverová zmluva, podpora a nenávratný príspevok, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie. Tieto dôkazy však nie je potrebné bližšie hodnotiť, nakoľko boli predložené ako dôkazy i v tomto konaní, avšak práve vzhľadom na absenciu naliehavého právneho záujmu sa súd s nimi iba oboznámil a nepovažuje ich z uvedeného dôvodu za smerodajné, keď práve pre nedostatok naliehavého právneho záujmu v tomto konaní súd neskúma, či nadstavba patrí do BSM. Z rovnakého dôvodu súd ďalej neuvádza výpovede svedkov v konaní 12C 1/12 a nepripustil dôkazy ďalšími svedeckými výpoveďami v tomto konaní.

V danom prípade má súd za to, že nie je možné vyhovieť žalobe o určenie vlastníctva. Ak by totiž súd žalobe vyhovel, v podstate by rozhodoval o mase BSM. Táto otázka je však riešená v konaní 12C 1/13, kde je potrebné vyriešiť ju ako otázku prejudiciálnu, resp. prípadným medzitýmnym rozsudkom. Navrhovateľka sama nadstavbu do BSM v uvedenom konaní zahrnula a práve v danom konaní je potrebné sa s touto otázkou vysporiadať /ak by mal súd za to, že nadstavba do BSM nepatrí, rozhodnúť o prípadných investíciách/. Skutočnosť, že vlastníkom spodnej časti nehnuteľnosti, ako to navrhovateľka udáva, nie sú navrhovateľka a odporca 1, a teda iné osoby ako účastníci konania o vyporiadanie BSM /odporca 2, 3/ nebráni tomu, aby o tejto veci bolo v uvedenom konaní rozhodované. V konaní o určenie, či tu právo je alebo nie je, je potrebné preukázať naliehavý právny záujem, ktorý podľa názoru súdu nie je daný. Ak niekto o sebe tvrdí, že je vlastníkom veci, vrátane nehnuteľnej, nemôže uplatňovať svoje právo žalobou na určenie, ale iba žalobou na plnenie, ktorou je vlastnícka žaloba. Z hľadiska ochrany vlastníckeho práva nemôže byť v inej situácii vlastníkom, ktorý je zapísaný v katastri nehnuteľností a vlastníkom, ktorý zapísaný nie je. Akonáhle bolo právo porušené, nemá preventívna ochrana postavenia

žalobcu žiadny zmysel, a teda určovacia žaloba nie je opodstatnená. Určovacia žaloba smeruje k nastoleniu právnej neistoty terajšieho vlastníka veci /obzvlášť za situácie, kedy nadstavba je súčasťou veci patriacej vlastnícky odporcom 2, 3 a nie je inak vysporiadaná/. Nadstavba v danom prípade nie je ani evidovaná v katastri nehnuteľností ako samostatná stavba a prípadné vyhovie žalobe bez ďalšieho / v zmysle predpisov o katastri nehnuteľnosti/ by nenastolilo právny stav, ktorý navrhovateľka očakáva. V prípade určovacej žaloby je potrebné predovšetkým skúmať naliehavosť právneho záujmu, ktorý bude spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté. O taký prípad sa s poukazom na uvedené nejedná a navrhovateľka naliehavosť právneho záujmu nepreukázala.

Za daného stavu má súd za to, že nie sú podmienky na vyhovie návrhu z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu, a preto návrh v celom rozsahu zamietol ako nedôvodný.

V zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. úspešným odporcom priznal súd náhradu trov konania titulom právneho zastúpenia u každého z odporcov za prevzatie a prípravu zastúpenia, vyjadrenie vo veci, pojednávanie 26. 6. 2014 u každého z odporcov, vychádzajúc z hodnoty sporu 33.000 eur /ktorú v konaní o vyporiadanie BSM 12C 1/12 uviedla navrhovateľka a odporcovia s touto vyjadrili súhlas/. V zmysle § 10 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z. potom základná odmena za jeden úkon je 486,34 eur, znížená podľa § 13 ods. 2 vyhlášky na sumu 243,17 eur. K týmto úkonom je potrebné prirátať paušál 1x7,61 eur, 8x8,04 eur, cestovné na pojednávanie podľa § 15 písm. a/ vyhl. Piešťany - Trnava a späť 70 km, základná náhrada za 1 km 0,183 eur, spotreba 5,6 l/100 km, cena PHM 1,370 eur, strata času podľa § 17 vyhl. 2 začaté polhodiny á 13,40 eur, DPH 20% /455,77 eur/ Ohľadne nákladov cestovného predložila zástupkyňa doklady o vozidle.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podľa § 42 ods. 3 O. s. p. uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 209 O. s. p. súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205, aby chýbajúce náležitosti doplnil podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p. (odmietnutie odvolania). Ak aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolaciemu súdu. V takom prípade bude rovnako odvolanie odmietnuté.